

הוסן ע"י סוכל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף ל' ע"א

במקרים דלהלן למי שייך השדה או הבית, אם לא יביא חבירו ראיה?

בשכונני גוואי הואי וכו'	נכסי דבי בר סיסין וכו'	
למוכר (המערער) ¹	ללוקח ²	לרב נחמן
ללוקח (המחזיק)	למוכר	לרבא ³

דף ל' סע"א וע"ב

המחזיק בשדה ג' שנים⁴, וערער עליו המוכר הראשון, ואמר המחזיק מפלניא זבינתא דזבנה ממך, הדין עם מי? [לרשב"ם בעמ' ב' ד"ה אמר ליה].

יש עדים שדר בה אותו פלוני יום אחד	אין עדים שדר בה אותו פלוני יום אחד ⁵	
הדין עם המחזיק	הדין עם המחזיק ⁶	טוען שבפני לקחה אותו פלוני ממך
הדין עם המחזיק ⁸	הדין עם המערער ⁷	אין טוען בפני לקחה וכו'

¹ והטעם הוא דלא מועלת חזקה יותר משטר, וכמו שבשטר צריך בעל השטר לקיימו אם יש עליו עוררין, כן בחזקה אם יש עוררין צריך המחזיק להוכיח שלא היה שם המוכר.

² דכיון שכך קוראים לזו השדה, צריך המוכר להוכיח שלא היתה של בר סיסין, ומה שקוראים לה כך הוא רק שמה בעלמא.

³ רבא ס"ל דהמוציא מחבירו עליו הראיה, הלכך גבי נכסי דבר סיסין המוכר הוא המוחזק והלוקח הוא המוציא ממנו, ובשכונני גוואי אדרבה הלוקח הוא עתה המוחזק.

⁴ אולם אם לא החזיק בה ג"ש, לרשב"ם, אפ"י שיש לו עדים שפלוגי שמכר לו דר בה יום אחד, מ"מ כיון שאין שטר לא לזה ולא לזה הדין עם המערער. וזה אופן אחד להעמיד סוגייתנו שאמרה שהדין עם המערער. ואופן שני הוא אפ"י באכלה שני חזקה, ובכו"א יש מקרה שהדין עם המערער וכדלקמן בטבלא.

⁵ ונחלקו הקצוה"ח והמהרי"ט היכא שאין עדים שדר בה אותו פלוני יום אחד, אבל יש לזה המחזיק שטר שקנאה מאותו פלוני האם מועיל. דלמהרי"ט [חוי"מ סי' כ"ז] ס"ל שמועיל, ואילו הקצוה"ח [סי' קמ"ו ס"ק ט'] כתב לדייק מדברי רשב"ם אלו שכתב שאפ"י שיש לו שטר מכירה וכו', שלא מועיל בלא עדים.

⁶ ואף שאין למחזיק עדים, מ"מ יש למחזיק מיגו שיכול לומר אני קניתי ממך ואכלתיה שני חזקה, ובמיגו זה נאמן לומר שידוע בבירור שזה שמכרה לו קנאה ממנו.

⁷ דאף שהחזיק בה שני חזקה, מ"מ הלא הוא מודה שהיתה השדה של זה המערער ומודה גם שהוא לא לקחה ממנו, וכן לא ראה שאותו פלוני לקחה ממנו, א"כ חזקתו היא לא כלום. וזהו האופן להעמיד סוגייתנו שהדין עם המערער, גם בכה"ג שאכלה שני חזקה.

⁸ דכיון שיש עדים בודאי שדר בה זה שמכר למחזיק, ואכל המחזיק שני חזקה לכך הדין עמו, אפ"י שלא יודע בבירור שאותו פלוני קנאה מהמערער. וע"י באחרונים שביארו דין זה באורך. וכן פסק בשו"ע חוי"מ סי' קמ"ו סעי' י"ד.

הוסן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף ל' ע"א וע"ב

לא החזיק ג"ש אבל טוען בפני⁹ מכרת לאותו פלוני שקניתי ממנו, או שראיתיו שדר בה יום אחד, האם יש לו מגו שיכול לומר לא היה שלך מעולם? [תד"ה לאן].

יש למערער עדים שהיתה שלו	אין למערער עדים שהיתה שלו	
אין מגו	אין מגו ¹⁰	לרשב"ם
אין מגו	יש מגו ¹¹	לתוס'

דף ל' ע"ב

המערער על השדה, והוא עצמו ייעץ לו לקנותה, או שחתם לו בעד, האם נאמן?

כשחתם לו בעד	כשיעץ לו לקנות	
נאמן לערער	נאמן לערער	לאדמון
אינו נאמן לערער	נאמן לערער ¹²	לרבנן

⁹ ונדון זה דוקא כשטוען כן מתחילה, אבל אם לא אמר מתחילה קמי דידי, כתבו תד"ה לאן, שאין לו מגו כלל לומר עכשיו קמי דידי, היות שכבר בטענתו הראשונה הרי הודה שהיה של המערער, ולהאמינו עתה בטענה השניה במגו, א"א, דלא אמרינן מגו למפרע. וזוהי גם שיטת ר"י בסוף התוס', ודלא כרשב"א (בתוס') שרצה לזכות לזה הלוקח מטעם אחר, ואמר דאף שנכון שאין מגו למפרע, מ"מ נטעון אנו בשביל הלוקח, מאחר שאותו פלוני שמכרה לו היה יכול לומר למערער ממך קניתי אותה במגו שלא היתה שלך מעולם. ודחה ר"י דבריו, דאין טוענים ללוקח טענה שהוא בעצמו מודה שאינה נכונה, דהוא הודה שהיתה של המערער.

¹⁰ הנה הרשב"ם בעמ' ב' בד"ה ואת מינאי לא זבינתה כתב וז"ל: שאפילו אם היית טוען דמינאי זבינתה, הלא אין לך לא שטר ולא חזקה. ודייקו מדבריו המפרשים (וכן מדבריו לעיל) שלא נאמן אף שיש לו מגו שיכול לומר למערער שלא היה שלך מעולם, דסוגיין מיירי כשאין עדים למערער [דהרי כתוב ולאן את קא מודית]. וביאר הדרישה סברתו [בסי' קמ"ו בנדמ"ח עמ' קכ"ג ד"ה לכן], דס"ל לרשב"ם דהוי מגו במקום עדים, דאנן סהדי שאין מי שקונה קרקע בלא שטר, ויאמר לו אחוי שטרך, ולא יכול לטעון שאבד לו תוך ג' שנים.

¹¹ כן כתבו התוס' בעמ' א' ד"ה לאן, שכל דברי רשב"ם נכונים דוקא כשיש למערער עדים, שאז אין מגו, דלא יכול לומר שלא היה של המערער מעולם. אבל בסוגיין שמירי שאין למערער עדים, נאמן אפי' בלי חזקת ג"ש, במגו שהיה אומר שלא היה של המערער מעולם.

¹² והטעם, דכיון שרק ייעץ בדבור בעלמא, ולא עשה מעשה לחתום, בזה אמרינן שמודים רבנן שנאמן המערער.